

9. kapitola

DEN PÁNĚ

Nedělní ráno se přihlásilo teplem a jasnou oblohou s jen několika mráčky, snad aby krajina vypadala půvabnější. Při snídani se Marty zeptala Clarka, a doufala přitom, že z její otázky není příliš nápadné, proč se ptá, jestli už je u Jedda hotov, nebo jestli k němu pojedje i dnes. Clark se na ni podíval s nelíčeně překvapeným výrazem v tváři.

„Nějaká práce Jeddovi ještě zbejvá a dodělat to musí,“ řekl, „a nedivil bych se, kdyby to chtěl mít z krku už dnes. Ale já – já vždycky ctím den Páně a odpočívám. Víím, že to jako den Páně nevypadá, když se nesejde žádný shromáždění, ale já se snažím dodržovat neděli jako sváteční den tak, jak nejlíp umím.“

Teď zůstala překvapeně koukat pro změnu zase Marty. Jistě, mohlo mě to napadnout, kdybych se nad tím trochu zamyslela. To ta moje nedočkavost! Jen se třesu, aby Clark byl z domu, a na to, že je neděle, jsem vůbec nepomyslela.

„Samozřejmě,“ zašeptala a vyhnula se jeho pohledu. „Úplně jsem zapoměla, co je dnes za den.“

Clark to přešel bez dalších poznámek. Nechal uplynout pár minut a řekl: „Uvažoval jsem o tom, že bych si sbalil něco k obědu a vyjel si s Missií na celý den někam do lesa. Možná že je dnes poslední příležitost na hodně dlouhou dobu. Ochladuje se a ve vzduchu je cítit, že zima se nezadržitelně blíží. Tak bysme mohli celý den jen tak lenořit a trhat poslední podzimní kytky a sbírat barevný listí a tak. Bude vám to takhle vyhovovat?“

„Určitě... určitě...“ zakoktala se, „ano. Hned po snídani vám přichystám něco k obědu.“

„Výborně!“

Takže ujednáno. Clark a jeho malá Missie stráví den venku, bude jim dobře a budou si užívat jeden druhého a já budu mít celý den jen pro sebe.

Pomyšlení, které ji současně naplňovalo nadšením i děsem. Nebyla si úplně jistá, jestli to zvládne, když se tu kolem nebude motat žádná malá holčička, která by jí pomáhala odvádět pozornost od myšlenek na bolest ze ztráty manžela.

Clark zašel do spíže a vrátil se s jakousi podivnou vymyšleností, ze které se vyklubalo cosi jako krosna určená k nošení na zádech.

„Pro Missii,“ zodpověděl nevyslovenou otázku, kterou vyčetl z Martina užaslého pohledu. „Vyrobil jsem to sám, když jsem ji musel brát s sebou na pole a ráno a večer na krmení. Nosil jsem ji v tom všude, a mohla si v tom dokonce i trochu zdřímnout.“ Slabě se usmál. „Takovej malej špunt dokáže bejt někdy i pěkně těžkej na to, jaká je to hubená veška. No a dnes si to radši taky vezmu s sebou, kdyby byla ucaprtaná a bolely ji nohy.“

Marty si uvědomila, že jim balí mnohem víc jídla, než budou potřebovat, ale co, pobyt na čerstvém vzduchu a chůze po kopcích jim určitě povzbudí chuť k jídlu.

Missie byla nadšením celá bez sebe, a když odcházeli, znovu a znovu volala na Marty ahoj, ahoj! Za dveřmi se k nim přidal Ole Bob a Marty trojici sledovala, dokud nezašli za stáj. Když se vracela do kuchyně, aby sklídila ze stolu a umyla nádobí, vzpomněla si, že dnes by Ellen bývala měla narozeniny. Možná že se ti tři na procházce zastaví i u jejího hrobu. Marty něco říkalo, že právě takhle to bude.

Rychle dodělala všechno, co bylo ráno potřeba udělat, a uchýlila se do ložnice, kde na ni čekaly látky a nový šicí stroj. Můžu dnes šít, nebo ne? Nebudu tím porušovat Clarkův sváteční den? Nebyla si tím jistá. Doufala, že ne, ale pochybovala, že by si to dokázala odříci, i kdyby věděla, že by v neděli šít neměla. Snad se na mě Clarkův Bůh nebude zlobit. Snad. Potřebuju veškerou pomoc, kterou by mi případně chtěl poskytnout. Zakázala si další úvahy tímto směrem a zcela obrátila mysl k úkolu, který si předsevzala. Zcela? Inu, skoro. Chvillemi až tajila dech z pocitů, které přicházely bůhvídkud.

Co by na to asi řekl Clem, kdyby mě v tom viděl? Byl by na mě pyšný?

Tohle je Clemova oblíbená barva.

A později zašeptala: „Clem tomu říkal ‚ženské serepetičky‘. A vždycky si z toho dělal legraci.“ Tvář se jí bezděčně roztáhla do úsměvu, ale vzápětí se jí zadrhl knedlík v krku.

Ne, zdálo se, že neexistuje cesta, jak se tomu vyhnout. Clem jí pořád vnášel nepokoj do mysli a to, že tu nebyl, bolelo tak, že se jí stahovalo hrdlo. Svrěpě se vzepřela pokušení hodit sebou na postel a propuknout v pláč a se zatátými zuby a odhodlaným duchem pokračovala v šití.

Odpoledne šít na chvíli přestala. Od rána se nezastavila a úplně zapoměla i na jídlo. Ale nescházelo jí a práce jí šla pěkně od ruky. Šicí stroj poslouchal jako hodinky, byl to úplný sen, a Marty se nestačila divit, oč rychleji se s jeho pomocí dají šít švy a lemování. Přece jen ale usoudila, že musí popřát trochu odpočinku očím, když tak dlouho hleděly jen na patku stroje. A po nepřetržitém šlapání už začínaly mírně protestovat i její nohy.

Vyšla před dům a protáhla si paže vzhůru k obloze. Byl nádherný podzimní den a Marty skoro záviděla Clarkovi a Missii, že teď někde dovádějí ve spadaném listí. Pomalu obešla dvorek. Růžový keř měl jediný květ – ne tak velký nebo krásný jako ty, které už opadaly, ale byl hezký čistě jen proto, že tam byl. Marty šla dál, do zahrady. Zelenina byla z větší části sklizena. Trochu jí ještě na záhonech zbývalo, bylo potřeba vytahat ji ze země a odnosit do bramborového sklepa. Na druhé straně zahrady zela díra, kterou Marty vykopala, aby tam ukryla nepovedené bulky. Vyhrabal ji Ole Bob, asi mu připadalo, že je jeho povinností dostat ty kamenné mrchy zase ze země ven. Několik nezničitelných bulek obalených hlínou se dosud válelo vedle díry – i Ole Bob jimi pohrdl. Teď už na tom tolik nezáleží, pomyslela si Marty a nakopla jednu hroudu notně obnošenou botou. Zvláštní, jak rychle se věci mohou změnit.

Šla dál, užívala si pohodového dne. Ovocné stromy, o kterých jí říkal Clark, vypadaly zdravě a nadějně. Nebude to skvělé, mít vlastní jablka? Možná už příští rok, doufal Clark. Zastavila se u jednoho stromu, nebyla s to poznat, jestli to je jabloň nebo něco jiného, ale pro případ, že by to byla jabloň, požádala Marty strom úpěnlivě, prosím, prosím, měj jablka už příští rok. Pak si vzpomněla, že i kdyby se jablka urodila, ona přece tou dobou bude dávno pryč, na jaře odjede zpátky na východ. Neobtěžovala se strom o této skutečnosti informovat, z obavy, že by to jabloni mohlo vzít elán a nedala by ani jablíčko. Marty se otočila a šla pryč, teď už jí na tom zase tolik nezáleželo.

Šla dál, dala se po cestě k potoku, který tekl hned za udírnou. V jeho korytu si všimla velkého plochého kamene položeného na místo, kam

stékal potůček ze studeného pramene v kamenité stráni a odevzdával svou vodu potoku pod sebou. Místečko bylo dokonale zastíněné a v ledově studené vodě se tu v horkých letních dnech daly chladit hrnce s máslem a smetanou. Clark jí o tom neřekl, ale proč také, v téhle roční době pro to nebyl žádný důvod. Na chvíli se zastavila a dívala se, jak zčeřená voda zurčí přes ohlazené kameny. Voda je stejně fantastická, říkala si Marty. Šla dál a myslela na to, že by to bylo skvělé místo, kam by se člověk mohl jít osvěžit za parného letního dne. Ale to už tu samozřejmě nebudu, připomněla si znovu.

Pokračovala dál k ohradě a natáhla se přes ni, aby poplácala po silném krku Dana, nebo to byl Charlie? Krávy ležely ve stínu vysokých topolů a pokojně přežvykovaly, zatímco jejich letošní telata ještě spásala trávu na souseední pastvině. *Je to dobrá farma*, konstatovala Marty – přesně taková, o jaké jsme snili s Clemem.

Rychle zavrtěla hlavou a zamířila zpátky k domu. Cestou mýjela veliký kurník s výběhem a najednou dostala nefalšovanou chuť na smažené kuře. Ani si nepamatovala, kdy naposledy něco takového jedla, ale okamžitě se v duchu přenesla domů a vybavila si, jak to v kuchyni její maminky vonělo. A v tu chvíli jí také připadalo, že to je nejlepší jídlo na světě. Kuře bych asi připravit uměla, uvažovala, protože to byla jedna z mála věcí, při kterých matku ráda sledovala. Kdykoli měli mít doma smažené kuře, usadila se Marty u stolu v mamčině kuchyni a sledovala celou proceduru od začátku do konce. Ovšem její matka nikdy nezačínala od živého ptáka. Marty ještě nikdy neusekla žádnému kuřeti hlavu, ale věřila si, že to nějak zvládne.

Sotva se přiblížila k slepičárně, začali ptáci poplašeně kdákat a pobíhat sem a tam. Marty si je prohlížela a snažila se vybrat nejlepšího kandidáta na pánev. Váhala, zda má ptáka, kterého si vyhlédne, nejdřív chytit a pak jít pro sekeru, nebo jestli si má nejdřív dojít do kůlny na dříví pro sekeru a přinést si ji k slepicím. Nakonec se rozhodla, že nejdřív kuře a pak sekera, a došlo jí, že bude potřebovat ještě také špalek.

Vlezla do kurníku a k obětování si vyhlédla jednoho na pohled pyšného malého kohoutka, který vypadal, že se na pánvi bude smažit jedna radost.

„Tak pojď, no tak, jen pojď,“ lákala ho k sobě a natáhla k němu ruku, ale záhy pochopila, že na kuře nemůžete jako na psa. Ve skutečnosti všechno nasvědčovalo tomu, že slepice jsou něco úplně jiného než psi. Jakmile se Marty k některé z nich přiblížila na dosah, hned se všechny jaly vzletat

a kdákat a vzduchem vířil prach a peří, jako kdyby v kurníku běsnil uragán. Marty brzy dospěla k poznání, že pokud chce mít k večeři kuře, jediná možnost, jak dostat některé na pánev, je prostě ho uhnat. Jala se tedy ptáky pronásledovat hlava nehlava, chytala kuřata za nohy a za chvíli měla obličej celý od kuřinců, prachu a peří. Ale ti poradní opeřenci se jí vysmekávali a ona žádného ne a ne chytit. Marty už se vzdala úmyslu polapit zrovna toho pyšného mladého kohoutka a rozhodla se, že se spokojí s čímkoli, co se jí podaří popadnout a udržet. Nakonec, po mnohém marném běhání a chňapání, z něhož měla šaty beznadějně ušpiněné, vlasy rozčuchané a náladu těsně pod bodem varu, se jí podařilo drapnout jednoho kohouta za nohy. Byl těžší, než čekala, a musela vynaložit veškerou sílu, aby ho udržela, protože byl odhodlaný neposkytnout se jako večere nikomu, i kdyby to byl sám Všemohoucí. Marty ho ale držela pevně a se stejným odhodláním, s jakým se kohoutek vzpouzel. Bránil se tak, že ho z kurníku musela doslova odvléci, a pak si ho teprve pořádně prohlédla. Patrně to byl sám paša, tím si teď byla jistá, praotec celého hejna, vládce slepičárny. No a co, řekla si v duchu. Bude ho plná pánev a kdo ví, třeba se pomýšlení na to, že bude muset přežít další tuhou zimu, tomu ptačisku stejně pranic nezamlouvalo.

Marty supěla námahou, nicméně cestou ke kůlně na dříví byla převelice spokojená sama se sebou, že tak dobře zvládla, co si předsevzala.

Kohout sebou zmítal a kdákal a kdákal, ale Marty se ho podařilo připlácnout na špalek, a když se trochu zklidnil, sáhla po sekeře. Pták se ovšem vzchopil, začal znovu třepetat křídly a Marty musela sekeru odložit, aby mohla přidržet kohouta oběma rukama. Celá scéna se opakovala znovu a znovu, až si Marty začínala myslet, že je to boj o to, kdo se dřív unaví. Tak abys věděl, ty ptáku jeden, já to nevzdám, já tedy rozhodně ne.

„Ty zatracenej ptáku – nehejbej se,“ zasyčela na něj a následoval další pokus, Marty divoce sekla směr kohoutí hlava.

Kohout se otrásl, s hlasitým kvokáním se jí vytrhl a utekl a teď pobíhal po dvoře, máchal křídly a dotčeně si stěžoval. Marty se podívala na špalek a s hrůzou spatřila dva malé kousky zobáku, které tam zůstaly.

„Dobře ti tak!“ vzplanula a smetla úlomky ze špalku na udusanou zem.

Ještě pořád však byla odhodlaná nenechat se porazit a znovu se pustila za ptákem, zatímco kohout s useknutým zobákem poletoval po farmě a vyřvával svůj vztek na celý mizerný svět.

Marty se nedala. Umíněně šla zpátky do slepičárny a všechno začalo nanovo. Honila ptáky a supěla za nimi zvířeným prachem, až nakonec dosáhla svého. Kohout, kterého lapila tentokrát, nebyl tak obrovský a Marty s ním znovu zamířila k špalku. A zase šlo všechno špatně. Položila ptáka na špalek a sáhla po sekyrce, sekla, nepovedlo se, připlácla kohouta na špalek a tak znovu a znovu. Nakonec ji osvětila inspirace, popadla ptáka a zamířila s ním k domu. Šla do ložnice, kohoutka si paží pevně tiskla k sobě, a vyndala z jednoho šuplíku pěkně smotané klubko provázku. Vrátila se do kůlny na dříví, posadila se na špalek, kuře si dala do klína a pevně mu svázala nohy. Pak ho odnesla ven a přivázala druhý konec provázku k jednomu stromku. Pořád kuře držela a další kus provázku mu omotala kolem krku. A i tento druhý provázek přivázala ke stromku, zase k jinému. Vynesla si špalek z kůlny a postavila ho tak, aby byl přesně pod nataženým krkem ptáka.

„Tak, a hotovo,“ řekla s jistým pocitem zadostiučinění, pozorně zamířila, zavřela oči a plnou silou řála.

Podařilo se – až na to, že Marty vůbec nebyla připravená na to, co následovalo. Opeřenec – bez hlavy – sebou začal divoce zmítat a Marty byla v mžiku celá od krve.

„Přestaň! Nech toho!“ ječela. „Máš bejt mrtvej, ty – ty zatracenej bezhlavej neřáde!“

Znovu se rozmáchla sekerou a usekla kuřeti jedno křídlo. Pták sebou zmítal pořád dál a Marty couvala ke stěně kůlny a snažila se krýt si obličej před tím strašným přívalem krve. Nakonec kuře znehybnělo, jen občas se ještě jeho tělo otřáslo křečí. Marty sňala ruce z obličeje.

„Ty zatracenej ptáku,“ láteřila a chvíli uvažovala, jestli si vůbec troufne ho zvednout.

Podívala se na své špinavé, zakrvácené šaty. Takové nadělení, a všechno jen kvůli tomu, abychom měli kuře k večeři!

Nakonec Marty tu zbědovanou hromadu krve a peří přece jen sebrala a zamířila k domu. Z dvorku vedle stáje ji doprovázel krákoravý zvuk, kohout bez zobáku tam pořád ještě rozhořčeně pobíhal a snažil se kokrhát.

Nejdřív musela ptáka zbavit peří a pak bylo potřeba udělat něco mnohem nechutnějšího, vyvrhnout vnitřnosti.

Ani nevěděla jak, ale podařilo se jí to zvládnout, takže omyla maso v čerstvé vodě ze studny, nasolila ho a okořenila a dala ho na pánev smažit

na másle. Usoudila, že nejlepší bude, když se teď půjde umýt a převléknout, aby to stihla ještě před tím, než se Clark a Missie vrátí. Nejschůdnější a nejrychlejší jí připadalo vyřešit to koupelí, takže si donesla umyvadlo do svého pokoje a nanosila si do něho teplou vodu. Když se celá umyla, vzala ty příšerně zmazané šaty a namočila je do vody v umyvadle. Zítra je vyperu, slíbila si a vynesla umyvadlo i s namočenými šaty ven a postavila ho na mycí stůl vedle srubu.

Po koupeli se Marty cítila osvěžená a zase víc sama sebou a šla dodělat večeri. Když se Clark a Missie vrátili, unavení, ale spokojení po společně stráveném dni, uvítala je vůně smaženého kuřete. V Clarkově tváři se neobjevila ani stopa překvapení, a tak se všechno, co si navzájem řekli, omezilo na pozdravy, načež je Marty oba pozvala ke stolu.

Ve skutečnosti měl Clark co dělat, aby během večere své překvapení skryl. Jen tak tak že se Marty nezeptal, jestli ji někdo nepříjel navštívit, když byli na výletě. Byl si téměř jistý, že s tím, co je potřeba udělat, aby mohla usmažit kuře k večeri, jí určitě musel někdo pomoci. Ale rozmyslel si to a na nic se jí nezeptal. Když šel po večeri do stáje, všiml si špinavých šatů namočených do rudě zbarvené vody a bince kolem kůlny na dříví. Špalek byl pořád ještě tam, kde ho Marty nechala stát, i když o kuřecí hlavu se mezitím už postaral Ole Bob a někam ji odnesl. Byly tam i zbytky provázku, pořád ještě přivázané ke stromkům.

A když šel kolem kurníku, nic by za to nedal, že i tady došlo k všeobecnému pozdvižení. Vypadalo to, jako by slepice ve výběhu celé hodiny běhaly dokolečka – všude bylo peří a prach, krmné žlaby a misky na vodu byly zpěvračené.

A všemu vévodil starý kohout, který nazlobeně seděl na ohradě a měl podivně krátký zobák, jímž klapal a klapal jako smyslů zbavený.

„No to mě teda podrž,“ zamumlal si Clark pro sebe a udiveně kroutil hlavou.

Při pohledu na kohouta se neubráníl úsměvu. Zítra s tím budu muset něco udělat. Dnes večer jsem rád, že mi Marty usmažila kuře k večeri.